

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СИСТЕМУ ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ В
АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТАХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ДОНЕЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

СХВАЛЕНО

На засіданні Вченої
ради ДонДУВСвід
«29» серпня 2023
року
протокол № 22

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом ДонДУВС
від «05» вересня 2023
року № 498

Кропивницький – 2023 рік

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Це положення включає в себе вимоги системи забезпечення академічної доброчесності, яка визначає загальноприйняті світовою спільнотою стандарти здійснення освітньої та наукової діяльності здобувачами вищої освіти і співробітниками Донецького державного університету внутрішніх справ (далі – Університет) й створює середовище нульової терпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин; зазначає основні види порушень академічної доброчесності, відповідальність за них; описує вимоги до оригінальності видань які подаються до розгляду Науковою, Методичною радою, Вченою, Спеціалізованими вченими радами Донецького державного університету внутрішніх справ.

2. Положення має на меті:

2.1. врегулювання процедури перевірки та виявлення академічного плагіату у творах працівників і здобувачів вищої освіти Університету;

2.2. підвищення якості наукових і навчальних видань, формування звички до сумлінного дотримання вимог наукової етики, розвитку індивідуальності при створенні авторського твору;

2.3. встановити мінімальні технічні вимоги щодо показників оригінальності в наукових, кваліфікаційних, навчальних роботах працівників і здобувачів вищої освіти Університету.

3. Створено на підставі Закону України «Про авторське право і суміжні права», Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, Положень що регламентують науково–дослідну роботу та редакційно–видавничу діяльність університету.

4. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої і наукової діяльності Університету та якості вищої освіти в цілому.

II. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

2.1. У Положенні вживаються терміни у такому значенні:

автор - фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір;

оприлюднення (розкриття публіці) твору - здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо;

примірник твору - копія твору, виконана у будь-якій матеріальній формі;

службовий твір - твір, створений автором у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між ним і роботодавцем;

технічні засоби захисту - технічні пристрої і (або) технологічні розробки, призначені для створення технологічної перешкоди порушенню авторського права і (або) суміжних прав при сприйнятті і (або) копіюванні захищених (закодованих) записів у фонограмах (відеограмах) і передачах організацій мовлення чи для контролю доступу до використання об'єктів авторського права і суміжних прав;

цитата - порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні;

плагіат - оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору;

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

академічний текст – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, атестаційної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць;

звіт подібності – документ, що містить інформацію про текстові запозичення, знайдені в аналізованому документі/творі/роботі, та джерела таких запозичень, який генерується автоматично системою виявлення збігів/ідентичності/схожості на основі порівняння авторського тексту із базами внутрішньої бібліотеки системи, базою академічних текстів Університету, відкритими інтернет-джерелами;

унікальність твору (роботи, матеріалу) – співвідношення (у відсотках) матеріалу, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального об'єму матеріалу.

2.2. Різновиди плагіату:

1) копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором роботи як своєї;

2) дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) чужої роботи у свою без належного оформлення цитування;

3) внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;

4) парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту, суть якого полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);

5) компіляція – процес написання твору, наукової праці на підставі чужих матеріалів без самостійного дослідження та опрацювання джерел;

6) самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

7) фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються наукових досліджень чи освітнього процесу (навмисні текстові спотворення, передбачувані спроби укриття запозичень).

III. ЗАХОДИ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПЛАГІАТУ

Для попередження плагіату в авторських творах працівників і здобувачів вищої освіти Університету вживається комплекс заходів:

3.1. інформування здобувачів вищої освіти та працівників про необхідність дотримання академічної етики та підвищення відповідальності за дотриманням правил цитування та посилання;

3.2. організація заходів з популяризації академічної доброчесності;

3.3. запровадженні у рамках компонентів освітніх програм всіх рівнів Університету вивчення питань етики наукових досліджень і написання наукових робіт;

3.4. перевірка академічних текстів на плагіат;

3.5. оприлюднення цього Положення, розпорядчих актів щодо окремих питань забезпечення академічної доброчесності через офіційні веб-ресурси Університету;

3.6. виховання відповідальності авторів, наукових керівників, рецензентів щодо проведення перевірки авторських робіт, які вони подають до розгляду Науковою та Методичною радою, спеціалізованими вченими радами, редакційними колегіями журналів Університету (при поданні наукових творів до розгляду Науковою та Методичною радою, спеціалізованими вченими радами, редакційними колегіями журналів університету автор (перший автор у разі колективного твору) заповнює та підписує заяву за встановленою формою (Додаток № 1), якою підтверджується факт відсутності в рукопису роботи заповнень з друкованих та електронних джерел третіх осіб, не підкріплених відповідними посиланнями, та інформованість про можливі заходи реагування Комісією з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами в Університеті у випадку виявлення плагіату. Відмова у належному заповненні та підписанні заяви автоматично тягне за собою відмову від допуску роботи до розгляду);

3.7. обов'язкової перевірки відповідальною особою робіт за допомогою програмного забезпечення перед прийняттям наукових та методичних праць (тез доповідей, статей, монографій, підручників, навчальних посібників, кваліфікаційних робіт, конспектів лекцій тощо) працівників університету до розгляду Науковою, Методичною радою, спеціалізованими вченими радами (результати перевірки представляються із визначенням відсоткового показника оригінальності).

Рекомендовані показники оригінальності наукових робіт такі:

- понад 80 % – текст вважається технічно оригінальним;
- від 65 до 80 % – технічна оригінальність задовільна;
- до 65 % – технічна оригінальність незадовільна, матеріал до розгляду не приймається.

Академічний плагіат не зводиться до текстових збігів, а може стосуватися також некоректного заповнення фактів, гіпотез, числових даних, методик, ілюстрацій, формул, моделей, програмних кодів тощо.

Текстові збіги можуть бути як академічним плагіатом, так і коректними цитуваннями, загальновідомою інформацією, посиланнями на літературні джерела тощо.

IV. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ З ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ МОНОГРАФІЙ, ПІДРУЧНИКІВ, НАВЧАЛЬНИХ ПОСІБНИКІВ, КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ, РУКОПИСІВ, ПОДАНИХ ДО ПУБЛІКАЦІЇ У НАУКОВИХ ВИДАННЯХ ТА ЗБІРНИКАХ МАТЕРІАЛІВ (ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ) КОНФЕРЕНЦІЙ ТОЩО, ЯКІ МІСТЯТЬ АВТОРСЬКИЙ ТЕКСТ

4.1. Остаточний варіант авторського твору, який створено в Університеті та який претендує на отримання грифу Донецького державного університету внутрішніх справ, має бути поданий автором твору до відділу організації наукової роботи в електронному форматі за 10 днів до обговорення на засіданні Наукової, Методичної ради університету, засідання кафедри (для кваліфікаційних робіт, рукописів, поданих до публікації у наукових виданнях та збірниках матеріалів (тез доповідей) конференцій тощо).

4.2. Відповідальна особа від ВОНР за перевірку робіт на плагіат завантажує електронний варіант твору до Системи для здійснення перевірки та генерування звіту подібності.

4.3. Відповідальна особа від ВОНР за перевірку робіт на плагіат надає електронний звіт подібності протягом трьох робочих днів після отримання роботи для перевірки на плагіат від автора твору.

4.4. Отримані результати у звітах щодо перевірки тексту на оригінальність мають рекомендаційний характер. Остаточне рішення про прийняття чи відхилення поданої роботи приймає колегіальний орган:

- кафедри при розгляді наукової роботи здобувача вищої освіти;
- кафедри, лабораторії, факультету при розгляді наукової роботи наукових і науково–педагогічних працівників;
- Методичної ради Університету при розгляді праць навчально-методичного характеру;
- Наукової ради Університету;
- спеціалізованої вченої ради при розгляді автореферату та дисертації;
- редакційної колегії наукового видання при розгляді наукової статті.

Рішення колегіального органу має бути аргументовано і зафіксовано у протоколі (висновку).

4.5. У разі прийняття позитивного рішення щодо клопотання про присвоєння твору грифу Донецького державного університету внутрішніх справ, процес здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним. Результати перевірки твору на плагіат оголошуються

під час розгляду питання клопотання про присвоєння твору грифу університету на Вченій раді університету.

4.6. У випадку виявлення у творі запозичень без належного оформлення посилань або інших технічних недоліків, твір повертається автору на доопрацювання з можливістю повторного подання на розгляд. Причини повернення твору мають бути зазначені у протоколі засідання (Наукової ради, Методичної ради, факультету, кафедри, лабораторії).

4.7. Якщо твір містить навмисні текстові спотворення, передбачувані спроби укриття запозичень або інші прояви академічного плагіату, авторові відмовляється у клопотанні про присвоєння твору грифу університету. Причини відмови мають бути зазначені у протоколі засідання (Наукової ради, Методичної ради, кафедри).

V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами у Донецькому державному університеті внутрішніх справ може порушувати питання перед Науковою радою університету щодо внесення змін і доповнень до цього Положення.

5.2. Положення набирає чинності після його схвалення на засіданні Вченої ради Університету та затверджується наказом ректора Університету.

Відділ організації наукової роботи

Додаток
до Положення «Про заходи щодо
недопущення академічного
плагіату в Донецькому державному
університеті внутрішніх справ»

ЗАЯВА

щодо оригінальності рукопису (монографії, підручника, кваліфікаційної
роботи тощо)

Я, П.І.П., який(~а) працює на посаді... (або є докторантом, аспірантом, здобувачем наукового ступеня) університету заявляю: рукопис моєї роботи на тему «_____» (назва роботи), представленої до розгляду... (Науковою радою, Методичною радою, спеціалізованою вченою радою, редакційного відділу та ін.) є оригінальним і в ньому не міститься елементів плагіату.

Всі запозичення з друкованих та електронних джерел та ін., мають відповідні посилання.

Я ознайомлений(~а) з діючим Положенням «Про заходи щодо недопущення академічного плагіату в Донецькому державному університеті внутрішніх справ», згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмові щодо допуску роботи до опублікування або захисту та застосування дисциплінарних заходів.

Дата

Підпис